

Opinie & analyse

‘Ze beschouwen Brussel als een veeltalige teek die zich in de Vlaamse pels heeft vastgebeten en op onze rug groot is geworden.’

KOERT DEBEUF betreurt het dat zoveel Vlamingen niet van hun hoofdstad houden (in ‘De mening’ in dS Avond).

© dt

Gij kunt geen twee heren dienen

Er waren maar weinig enthousiaste reacties op de N-VA teksten te noteren deze week, viel ook **MARC HOOGHE** op. Daar heeft de verregaande synthese van economische overwegingen en nationalistische standpunten alles mee te maken.

Bart De Wever en Ben Weyts (r.) tijdens de presentatie van de langverwachte N-VA-teksten. © Jimmy Kets

MARC HOOGHE

Wie? Gewoon hoogleraar politieke wetenschappen (KU Leuven).

Wat? Bij de N-VA is de staatshervorming vooral een doel om een conservatief economisch beleid te voeren, geen middel op zich. Dat is een breuk met de traditionele godsvrede binnen de Vlaamse Beweging.

Het evangelie volgens Matteus gaf al de goede raad: ‘Gij kunt geen twee heren dienen, God en de Mammon’. Als men zo iets wil proberen, is het grote probleem dat geen van beide opdrachtgevers echt tevreden zal zijn. De dienaar zal immers steeds worden verdacht van een gebrek aan loyale inzet. Als we de reacties op de N-VA-voorstellen van de afgelopen dagen overlopen, is het opvallend dat er heel weinig enthousiasme is. Uiteraard reageren de overige politieke partijen negatief, maar dat is wat je van de concurrentie kunt verwachten. Maar ook vanuit de gebruikelijke hoek van N-VA-supporters bleef het ijszeggend stil. Op het Voka-hoofdkwartier vlogen de champagnekurken niet in het rond, en het Vlaamse verenigingsleven blonk evenmin uit in ijver om de voorstellen te verdedigen.

Geen godsvrede

Als je de teksten van de N-VA nauwkeurig analyseert, wordt duidelijk waaraan die lauwe reacties zijn toe te schrijven. De partij heeft zichtbaar geprobeerd tegelijk haar rechts-liberale en haar Vlaams-nationalistische kiezers te paaien, met als onvermijdelijk gevolg dat geen van beiden echt tevreden is. Als we alle zinnen in de tekst coderen, zien we dat slechts 11 procent van de tekst puur over de staatshervorming gaat. Dat is weinig, omdat staatshervorming toch het kernthema is van deze partij. Maar liefst 26 procent van alle zinnen in de tekst zijn echter ‘gemengd’, dat wil zeggen dat ze deels over de staatshervorming, en deels over de sociaal-economische problemen gaan. Zo’n zin zegt dan typisch dat de twee gemeen-

schappen bevoegd moeten worden om iets aan de werkloosheid te kunnen doen.

Vanuit strategisch oogpunt valt het op het eerste gezicht te begrijpen dat de partij kiest voor zo’n dubbel spoor. De partij rekent immers op Vlaams-nationale en op conservatieve kiezers. Dan zou je kunnen kiezen voor twee partijprogramma’s, elk met een specifiek doelpubliek. Dat komt echter wat versnipperd en chaotisch over. De partij heeft dus gekozen voor een verregaande synthese, waarbij beide thema’s in veel gevallen dus zelfs in dezelfde zin voorkomen.

Die strategie is echter evenzeer contra-productief. De typische Vlaams-nationalist is teleurgesteld omdat de staatshervorming helemaal geen doel op zich meer is in de tekst, maar enkel een middel om het uiteindelijke doel, namelijk een rechts economisch beleid, mogelijk te maken. Waar moet de oprechte flamingant dan naartoe, die veel meer autonomie voor Vlaanderen wil, maar die tegelijk de indexering van de lonen wil behouden? De N-VA breekt radicaal met de traditie van de godsvrede binnen de Vlaamse Beweging. Al in 1919 stelde de Frontpartij immers dat de Vlamingen een ‘godsvrede’ moesten sluiten: alle ideologische twisten moesten opzij gezet worden om samen te streven naar Vlaamse ontvoogding. De N-VA breekt nu met die erfenis van de Frontbeweging door ondubbelzinnig te kiezen voor een rechts economisch programma. Sociaal bewogen, of linkse flaminganten – ja, die bestaan ook – blijven daardoor verweesd achter.

De typische Voka-aanhanger van Bart De Wever is al evenmin tevreden. De teksten stellen duidelijk dat je eerst moet komen tot een heel verregaande staatshervorming, voordat je kunt beginnen aan economische veranderingen. Daar koop je natuurlijk niets mee. Afgaande op de reacties van alle andere politieke partijen,

Vanuit economisch standpunt is het volstrekte waanzin te proberen de staatsschuld volledig af te betalen

zal die verregaande federalisering er niet komen. Dat betekent dus dat die economische veranderingen ook verre luchtspiegelingen blijven. De modale Vlaamse ondernemer wil allicht een loonkostenverlaging. Maar als men daarvoor moet wachten op de fata morgana van een zeer vaag confederalisme, dan zijn die bedrijven allang failliet. En wat de bedrijven natuurlijk ook zien: vanuit economisch standpunt is het volstrekte waanzin te proberen de staatsschuld volledig af te betalen. De Belgische schuld moet gereduceerd worden tot 60 procent van het bnp, maar het is een pure kamikaze-oefening die schuld te herleiden tot 0 procent. Zo iets betekent een enorme verarming van de Belgische bevolking en dus een drastische verlaging van de koopkracht.

Niet veel inspiratie?

Het N-VA-programma bevat dus een typische weeffout: als men twee groepen tevreden wil stellen door een verregaand compromis, is het uiteindelijke resultaat dat niemand tevreden is. Vooral het feit dat de traditionele eisen van de Vlaamse Beweging ondergeschikt worden gemaakt aan een rechtse economische agenda, is daarbij bevreemdend. De N-VA heeft vier jaar de tijd gehad om een intelligent en goed uitgewerkt voorstel op tafel te leggen voor haar kernthema, namelijk de staatshervorming. In werkelijkheid bevatten de teksten weinig nieuwe of doordachte voorstellen – de studiedienst van de partij had niet veel inspiratie, of had allicht andere prioriteiten.

CORRECTIES & AANVULLINGEN

Boekenbeurs. De bijdrage ‘Realisme boven op Boekenbeurs’ (*DS 31 oktober*) citeerde uit diverse speeches waarvan de teksten van tevoren aan de redactie werden bezorgd, niet zoals ze werden uitgesproken. Burgemeester Bart De Wever was niet aanwezig op de vooropening in Antwerp Expo en heeft zijn tekst niet uitgesproken. Kabinetschef Joeri Dillen deed dat in zijn plaats.